

TOIMINTASUUNNITELMA 2022

Suomen museoliitto ry

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 15.3.2022

1 Suomen museoliitto 2022

Suomen museoliitto on vuonna 1923 perustettu yhdistys, jonka päätösvaltaa käyttäviä liittojäseniä ovat museoita ylläpitävät organisaatiot. Suomen museoliitto edustaa jäsentensä museoita ja käyttää niiden yhteistä ääntä. Vuoden 2022 alussa Suomen museoliiton jäsenenä on 217 museotoimintaa harjoittavaa yhteisöä, joiden hallinnassa on 422 museokohdetta.

Suomen museoliiton menestys perustuu museoalan kansallisen ja kansainvälisen kokonaiskuvan tuntemiseen ja jäsenistön tarpeiden tunnistamiseen. Suomen museoliiton strategiassa on kuvattu toiminnan kehittämisen tavoitteet vuosina 2019–2023.

Strategiakaudella Suomen museoliiton toiminnassa keskeisintä on museoiden tukeminen työtapojen ja toiminnan uudistamisessa erityisesti digitaalisessa toimintaympäristössä sekä museobrändin ohjelmallinen kirkastaminen. Edunvalvonnassa vaikutetaan museoiden rahoituksen kehittymiseen sekä valmistaudutaan vuoden 2023 eduskuntavaaleihin.

Museoliitto toteuttaa sääntömääräistä tehtäväänsä tuottamalla koulutuspalveluja, kehittämispalveluja, edunvalvonta- ja viestintäpalveluja sekä erillissopimusten perusteella tuotettavia museokohtaisia Plussa-palveluita. Lisäksi Museoliitto omistaa FMA Creations Oy:n, joka tuottaa Museokortin sekä siihen liittyvät palvelut. FMA Creations Oy omistaa yhdessä John Nurmisen säätiön kanssa Yhteinen Perintö Oy:n, joka tuottaa Digimuseo.fi-alustan palvelut. Molempien yhtiöiden omistajaohjauksesta vastaa Suomen museoliiton hallitus.

Jäsenpalvelujen kustannukset katetaan jäsenmaksuilla, varainhankinnalla sekä opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksilla. Plussa-palvelut resursoidaan niiden tuottamisesta saaduilla tuloilla. FMA Creations Oy ja Yhteinen Perintö Oy huolehtivat itsenäisinä yhtiöinä omasta hallinnostaan ja taloudestaan.

Suomen museoliitto ry:n, FMA Creations Oy:n ja Yhteinen Perintö Oy:n muodostamasta kokonaisuudesta käytetään nimeä Museoliitto-konserni.

1.1 Missio, visio ja arvot

Missionsa mukaisesti Suomen museoliitto auttaa museoita menestymään. Museoliiton visiona on olla vahva edunvalvoja ja museoalan kehittäjänä edelläkävijä Euroopassa.

Museoliitto-konsernin toiminnan arvot ovat jäsenkeskeisyys, uteliaisuus, rohkeus ja yhteisöllisyys.

2 Hallinto- ja tukipalvelut

2.1 Palvelun kuvaus

Hallinto- ja tukipalvelut huolehtivat Museoliitto-konsernin yhteisen toiminnan suunnittelusta ja johtamisesta ja tuottavat sovitut palvelut konsernin muille yksiköille. Hallinto- ja tukipalvelujen tehtäviä ovat muun muassa talous- ja henkilöstöhallinto sekä tietohallinto. Hallinto- ja tukipalveluissa hoidetaan myös Museoliiton hallitustyöskentelyn ja vuosikokousten järjestelyt, jäsenpalvelut sekä markkinoinnin ja myynnin tehtäviä. Hallinto- ja tukipalvelujen vastuulla on myös Museoliitto-konsernin omistajaohjaus. Hallinto- ja tukipalvelutiimiä johtaa toimitusjohtaja.

2.2 Vuoden 2022 tavoitteet

2.2.1 Hallitustyön ja vuosikokousten järjestelyt

Vuosikokous pidetään 19.5.2022 Maarianhaminassa.

2.2.2 Henkilöstöhallinto

Hallinto- ja tukipalveluissa aloittaa kolme uutta henkilöä vuonna 2022. Museoliitto-konsernin uusi toimitusjohtaja aloittaa vuoden alussa. Yhteistyökoordinaattori ja taloussihteeri jäävät eläkkeelle vuoden 2022 aikana. Uusien henkilöiden rekrytointiin valmistaudutaan tekemällä tarkennetut tehtäväkuvaukset. Tehtävien siirto uudelle henkilölle aloitetaan suunnitelmallisesti ja riittävän ajoissa ennen henkilöiden eläkkeelle jäämistä.

Työhyvinvointi

Työhyvinvoinnin ylläpidossa huomioidaan erityisesti etätöön vaikutukset henkiseen jaksamiseen ja fyysiseen kuormittavuuteen. Työilmapiirikartoitus tehdään syksyllä aiempien vuosien tapaan. Kuormittavuutta seurataan ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin kuormituksen vähentämiseksi.

Keväällä ja syksyllä järjestetään tyhy-päivät sekä marras-joulukuussa pikkujoulut. Koko henkilökunnan yhteinen kuukausipalaveri järjestetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä maanantaina.

Henkilöstöopasta ja perehdyttämispasta päivitetään tarvittaessa. Päivitetään Museoliiton työterveyshuollon toimintasuunnitelma vuodelle 2022 siltä osin, että terveystarkastukset jaksotetaan useammalle vuodelle ja toteutetaan ikäryhmäkohtaisesti. Seuraavan vuoden työterveyshuollon toimintasuunnitelma päivitetään syksyllä.

Henkilöstökoulutus

Henkilökuntaa kannustetaan oman ammattitaidon kehittämiseen sekä uusimpien tietojen ja taitojen hankintaan. Henkilökunnalle tarjotaan ruotsin kielen koulutusta. Lisäksi järjestetään koulutusta Museoliiton viestintäkanavien käyttämisestä sekä viestinnän saavutettavuudesta yhteistyössä viestintätiimin kanssa. Kaikille yhteisiä koulutuksia järjestetään

Konsernin toimistotilat

Vuoden aikana valmistellaan Museoliitto-konsernin henkilöstön siirtymistä yhteisiin toimitiloihin. Ratkaisulla rohkaistaan yhteistyöhön konsernissa sekä tuetaan työhyvinvointia ja työviihtyvyyttä toimivissa ja monikäyttöisissä toimistotiloissa.

2.2.3 Markkinointi ja myynti

Markkinointi- ja myyntipalvelut vastaavat Suomen museoliiton koulutus- ja kehittämisspalvelujen, mediatilan (MUSEO-lehti, verkkosivut) ja Museoliiton myyntituotteiden markkinoinnista ja myynnistä. Vuoden aikana lisätään erityisesti Museo-lehden digitaalista markkinointia.

2.2.4 Taloushallinto ja tietohallinto

Museoliitto-konsernista laaditaan konsernitilinpäätös. Kehitetään konsernin tietohallintoa IT-ympäristön auditoinnin perusteella toimivaksi ja turvalliseksi. Siihen liittyviä toimenpiteitä ovat varmuuskopioinnin käytäntöjen parantaminen etä- ja lähityössä, tietosuojaselosteen päivittäminen ja seloste henkilötietojen käsittelytoimista. Arkistonmuodostussuunnitelma päivitetään tiedonhallintasuunnitelmaksi.

2.2.5 Toiminnan suunnittelu ja ohjaus

Museoliitto-konsernin omistajaohjauksesta vastaa Suomen museoliiton hallitus, joka nimeää tarvittaessa keskuudestaan omistajaohjauksen ja hallinnon kehittämisen työryhmän. Hallinnon periaatteet tuodaan tiedoksi ja huomioidaan myös yhtiöiden toiminnassa.

Käynnistetään prosessi, jolla Suomen museoliiton, FMA Creations Oy:n ja Yhteinen perintö Oy:n strategiat sekä niiden taustalla oleva kuva toimintaympäristön muutoksesta päivitetään. Toimintaympäristöanalyysin ja strategian päivitys on keskeinen osa hallitusten yhteiskokouksia, joita järjestetään vähintään keväällä ja syksyllä.

Museoliiton kestävän kehityksen ohjelmaa päivitetään tarpeen vaatiessa ja päivitystarvetta arvioidaan säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Tavoitteena on, että kestävän kehityksen ajattelu läpäisee organisaatiomme kaikkea toimintaa ja ohjelma toimii konkreettisenä ohjenuorana Museoliitto-konsernin henkilöstölle. Hiilijalanjälki järjestölle -laskurilla lasketaan organisaation hiilijalanjälki kalenterivuositain. Näin saadaan konkreettista tietoa organisaation toiminnan vaikutuksista hiilijalanjälkeen.

3 Edunvalvonta- ja viestintäpalvelut

3.1 Palvelun kuvaus

Edunvalvonta- ja viestintäpalveluilla Suomen museoliitto nostaa esille museoalan näkemykset kehityksen suunnasta sekä huolehtii alan sisäisestä tiedonsaannista ja museoalan brändin vahvistamisesta. Keskeinen tehtävä on innostaa museoita kehittämään toimintaansa ja olemaan aktiivisia toimijoita omissa yhteisöissään.

Edunvalvonnasta vastaa toimitusjohtaja ja viestinnästä viestintäpäällikkö. Edunvalvonta ja viestintä muodostavat tiimin, jota johtaa toimitusjohtaja.

3.2 Vuoden 2022 tavoitteet

3.2.1 Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Laaditaan Museoliiton vaalitavoitteet huhtikuussa 2023 pidettäviä eduskuntavaaleja varten. Vaikutetaan museoalan rahoituksen (valtio) kehittymiseen sekä seurataan aktiivisesti kuntatalouden muutoksia ja vaikutetaan museoalan rahoitukseen kunnissa. Edunvalvonnassa tehdään yhteistyötä KULTA ry:n, KAM-sektorin yhteistyöryhmän sekä Museoalan ammattiliiton kanssa.

Tehdään yhteistyötä pohjoismaisten museoliittojen kanssa sekä osallistutaan Europa Nostran toimintaan. Museoliiton edustajia on mukana ICOM Suomen komiteassa sekä ICOM:n kansainvälisissä komiteoissa.

3.2.2 Jäsenviestintä

Museoliitto viestii toiminnastaan useilla sähköisillä viestintäkanavilla. Tavoite on, että Suomen museoliitto toimii sosiaalisessa mediassa keskimäärin joka arkipäivä.

Museoliitto.fi-verkkosivuilla uudistetaan Museoiden kehittäminen -valikkoa, erityisesti Museokortti-, Kookos- ja Digimuseo.fi -palvelujen sivujen osalta. Kokonaisratkaisun suunnittelu tehdään viestintätiimin kanssa.

3.3.3 Julkaisut

Museo-lehteä julkaistaan neljä numeroa. Teemat ovat tiede, leikki, valokuva ja identiteetti. Lehden sisältösuunnittelussa ja tuotannossa otetaan huomioon vuoden 2021 lukijakyselyn ja lukijahaastattelujen tulokset. MuseoProssa julkaistaan vähintään 25 tekstiä.

Julkaistaan Museokävijä 2021 –tutkimuksen tulokset.

3.3.4 Suomen museoliitto 100 vuotta

Juhlavuoden suunnittelua jatketaan Museoliitto 100 -työryhmässä ja valmistellaan keväällä 2022 erillinen projektisuunnitelma juhlavuotta varten. Museoliitto 100 vuotta –historiakirjan tekstin ensimmäinen versio valmistuu ja kuvatoimitus käynnistyy. Kirja ilmestyy SKS:n kustantamana 30.9.2023.

3.3.5 Viestintäkampanjat

Museoliitto koordinoi kaksi suurelle yleisölle suunnattua viestintäkampanjaa. Kansainvälistä museopäivää vietetään 18.5.2022. Opi museossa-viikko järjestetään 6.-9.10.2022. Lisäksi Museoliiton viestintä tiedottaa jäsenmuseoille kansainvälisistä digitaalisista viestintäkampanjoista.

Vuoden museo- ja Vuoden museojulkaisu -palkintojen voittajat sekä Vuoden museokauppa palkitaan Museopalkintogaalassa Maarianhaminassa 19.5.2022.

Poliitikon museoharjoittelu toteutetaan 22.–26.8.2022. Viikon tavoitteena on kertoa käytännönläheisesti museoiden monipuolisesta työstä päättäjille.

3.3.6 Tutkimukset

Museokävijä 2021 ja Museoiden taloudellinen vaikuttavuus

Museokävijä 2021 –tutkimuksen tulokset julkaistaan vuonna 2022. Tutkimus on toteutettu yhdessä FMA Creations Oy:n kanssa. Yhteistyökumppanina on Taloustutkimus.

Kävijätutkimuksen yhteydessä selvitettiin myös museoiden taloudellista vaikuttavuutta. Tulosten perusteella laaditaan viestintämateriaalia ja kampanja, jolla tuodaan esille museoiden myönteisiä vaikutuksia aluetalouteen.

Museoliitto-konserni osallistuu Institute of Learning Innovationin asiakastutkimukseen museoiden koetusta arvosta tutkimukseen. Tutkimusta vetää John H. Falk.

4 Koulutus- ja kehittämisspalvelut

4.1 Palvelun kuvaus

Museoiden toimintaympäristön muutokset edellyttävät museoammattilaisten osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Koulutuspalvelut tarjoavat museoalan toimijoille mahdollisuuden osaamisen päivittämiseen, laajentamiseen ja syventämiseen järjestämällä täydennyskoulutusta sekä tutkintokoulutusta yhteistyökumppaneidensa kanssa. Koulutuspalvelut rahoitetaan jäsenmaksuilla, varainhankinnalla, koulutustapahtumien ja kurssien osallistumismaksuilla sekä opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksella. Ammatilliset tutkinnot rahoitetaan oppisopimuskoulutuksena tai muulla valtion rahoituksella.

Kehittämispalveluillaan Suomen museoliitto tuo uusia työkaluja ja toimintamalleja museoiden toiminnan kehittämiseksi. Kehittämispalvelut rahoitetaan pääosin hankeavustuksilla ja hankkeisiin liittyvillä koulutustuloilla. Koulutus- ja kehittämistiimiä johtaa koulutus- ja kehittämisjohtaja.

4.2 Vuoden 2022 tavoitteet

4.2.1 Koulutuspalvelut

Koulutuspalvelut toteuttavat noin 15 koulutustapahtumaa. Koulutusohjelman painopisteet määritellään syksyn 2021 aikana ja niissä otetaan huomioon museoiden toimintaympäristön muutokset, Museoliiton strategiset linjaukset sekä kentältä tulleet palautteet ja toiveet. Koulutustapahtumia suunnataan monipuolisesti museoalan erilaisissa tehtävissä toimiville ammattilaisille.

Koulutuksia järjestetään webinaareina ja lähikoulutuksina. Hybridikoulutusten toteuttamiseen luodaan toimintamalli, jotta voidaan tarjota mahdollisuus osallistua osaan koulutuksista joko verkon kautta tai paikan päällä.

Tutkintokoulutukset toteutetaan yhteistyökumppaneiden kanssa oppisopimuskoulutuksina

- Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto
- Museoalan johtajakoulutusohjelma
- Lähiesimiestyön ammattitutkinto – Museoalan esimieskoulutusohjelma
- Liiketoiminnan ammattitutkinto

Lisäksi tuotteistetaan ja toteutetaan koulutusohjelma museoiden hallitusten jäsenille ja sellaisiksi haluaville sekä perustetaan hallitusjäsenpooli.

4.2.2. Kehittämispalvelut

Käynnissä olevat kansainväliset kehittämishankkeet, joissa Museoliitto on partnerina, toteutetaan erillisten hankesuunnitelmien mukaan:

- CREative MAKing for Lifelong Learning (CREMA) (2019–2022)
- Creative School (2019–2022)
- MOI! -Museums of impact (2019–2022)
- 4C's - Creativity, Critical thinking, Collaboration & Communication for Schools (2021-2023)

Vuoden aikana kiinnitetään erityistä huomiota hankkeiden tulosten jakamiseen museoalalle.

Uusien hankkeiden toteuttamista harkitaan tilannekohtaisesti. Kriteerinä kehittämishankkeiden toteuttamiselle on se, että ne tuottavat uusia työkaluja ja toimintamalleja museoiden toiminnan kehittämiseksi. Hankkeisiin osallistuminen edellyttää hankerahoitusta.

5 Plussapalvelut

5.1 Palvelun kuvaus

Plussapalveluilla Suomen museoliitto tuottaa museokohtaisesti räätälöityjä ja erillisiin sopimuksiin perustuvia palveluja. Palvelut rahoitetaan niistä saaduilla tuloilla. Palvelu sisältää seuraavat tuotteet: Kookos-kokoelmahallinta, Taidekokoelmat verkossa, tilauskoulutukset ja konsultointi.

5.2 Kookos-kokoelmahallinta

Kookos-kokoelmahallinnassa on tällä hetkellä asiakkaita on 30. Vuonna 2022 päivitetään palvelun tuottamisen strategiset tavoitteet ja selvitetään toiminnan yhtiöittämisen edellytykset. Olemassa olevien asiakkaiden palvelut hoidetaan laadukkaasti.

Valitun strategian perusteelta haetaan tarvittaessa erillistä lisärahoitusta julkisista rahoituskanavista erityisesti MuseumPlus-kokoelmahallintajärjestelmän toiminnallisuuden ja aineistojen verkkojulkaisemisen edistämiseen.

5.3 Taidekokoelmat verkossa

Taidekokoelmat verkossa -palvelun avulla museoiden on mahdollista esittää kokoelmissaan olevia teoksia verkossa ilman teos- tai tekijäkohtaisia sopimuksia ja maksuja. Liittymällä palveluun museot saavat rajattomat verkkovälitysoikeudet kaikkiin tekijänoikeuden alaisiin kokoelmateoksiinsa. Palvelulle on saatu opetus- ja kulttuuriministeriön avustus vuoden 2023 loppuun. Vuonna 2022 selvitetään mahdollisuuksia jatkaa palvelun tuottamista uudella toimintamallilla tämän jälkeen.